

N:o 106.

Af herr A. P. Lind, om tillskott från statsverket till rust- och rotehållares lega vid anskaffande af ny soldat m. m.

Sedan 1840-talet, då förhållandet mellan rotehållaren och soldaten vid Bohusläns regemente inrättades efter de grunder, som fortfarande i hufvudsak gälla, hafva rotehållarnes omkostnader för soldatlegan ökat på ett sätt, som icke står i något rimligt förhållande till jordbrukets afkastning. Enligt de knektekontrakt, som allmänneligen förekommo åren 1838 och 1839, betalades legan i medeltal med belopp varierande mellan 13 rdr. 16 sk. banko och 20 rdr. banko. I närvarande tid betalas legan med belopp mellan 50 och 150 kronor. Ökningen af legans belopp, afsevärd i och för sig, utgör dock icke rotehållarens största bekymmer, då han betraktar rotehållarens ökade kostnader. Men på senare tider har der till kommit, att medan förut den legde karlen stod qvar i rullorna under många år och lega således icke behöfde af rotehållaren utgifvas mer än, såsom ej sällan var fallet, en gång hvart trettonde år, har legan blifvit en snart sagdt outhärdlig tunga på grund af den omständigheten, att soldaten mycket ofta ej stannar qvar vid regementet mer än en mycket kort tid. Han rymmer, han reser till Amerika, och så blir följden den, att roten gång på gång får skaffa ny soldat och får utlägga ny lega. Huru detta ställer sig vid ett kompani inom min valkrets, framgår ur bifogad bilaga. Till detta tryckande onus af en ofta påkommande ny lega kommer en annan omständighet. Först funnos ej torp öfver allt, men sedan soldattorp tillkommit för alla rotehåll, medför det täta soldatombytet allmänneligen äfven ökad kostnad för torpets uppsåning och vidmagthållande — allt trakasseri och krångel vid torpets nya öfvertagande onämndt.

Det tryckande läge i hvilket, såsom jag sålunda sökt framhålla, rotehållaren vid Bohusläns regemente under jordbrukets nuvarande bekymmersamma ställning och den ständigt tilltagande lusten för ungt folk

att lemna fosterlandet och der åtagna förpligtelser, råkat, förefinnes helt visst för rust- och rotehållaren vid de flesta af landets öfriga regementen. Ur detta tryckande läge kunna rust- och rotehållarne säkerligen icke fullständigt befrias, förr än grundskatter och indelningsverk fullständigt afskaffats.

För att emellertid under tiden kunna bereda någon lättnad i det med hvarje dag allt mer odrägliga besväret vid soldaters anskaffande samt upplåtandet af torpet, har jag trott mig böra för Riksdagen föreslå,

att Riksdagen i skrifvelse hos Kongl. Maj:t an- håller, att sådana anstalter måtte af Kongl. Maj:t träffas, som afse:

- a) att statsverket måtte tillskjuta halfva den lega, som vid ny soldats anskaffande erfordras; samt
- b) att det måtte stå rust- och rotehållare fritt att med soldaten öfverenskomma, huru vida han skall åtnjuta förmånen af torpet eller om han, mot torpets afstående, skall i kontanta penningar erhålla en mot inkomsten af torpet svarande aflöning.

Stockholm den 28 januari 1888.

A. P. Lind.

(Bilaga.)

Till häradsdomaren *Magnus Ijvarsson*, Rörane.

För andra göromål har jag ej förr än nu kunnat afsända den begärda förteckningen å de under senaste trenne år vid Bullarens kompani- rynde soldater, hvilken nu följer här nedan:

N:o	3	Strand	tjenstetid	$8\frac{7}{12}$	år.
»	10	Nordin	»	$16\frac{9}{12}$	»
»	55	Backelin	»	$11\frac{6}{12}$	»
»	72	Svan	»	$1\frac{9}{12}$	»
»	92	Torell	»	$1\frac{3}{12}$	»
»	93	Ellström	»	$\frac{9}{12}$	»
»	106	Sörman	»	$2\frac{9}{12}$	»
»	118	Lundmark	»	$3\frac{2}{12}$	»

Qvistrum den 25 December 1887.

Aug. Nordenswan,
kompanichef.